

**Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра економічного аналізу і фінансів

Соляник Л.Г.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ»
для бакалаврів галузі знань 07 «Управління і адміністрування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»»**

**Дніпропетровськ
НГУ
2016**

Соляник Л.Г. Програма навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» для бакалаврів галузі знань 07 «Управління і адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Л.Г. Соляник ; Нац. гірн. ун-т., каф. економічного аналізу і фінансів. – Д. : НГУ, 2016. – 16 с.

Розглянуто і затверджено методичною комісією за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (протокол № від 2016) за поданням кафедри економічного аналізу і фінансів (протокол № від 2016).

ЗМІСТ

Розділ	Стор.
1. Вступ	4
2. Галузь використання	5
3. Нормативні посилання	5
4. Обсяг дисципліни	5
4. Результати навчання з дисципліни «Фінансовий аналіз»	6
4.1. Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз»	6
4.2 Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти в процесі вивчення дисципліни «Фінансовий аналіз», сформульований у термінах результатів навчання	7
5. Форма підсумкового контролю	8
6. Тематичний план та розподіл обсягу за видами навчальної діяльності	9
7. Вимоги до індивідуальних завдань	11
8. Завдання для самостійної роботи здобувача	11
9 Рекомендована тематика науково-дослідної роботи зі студентами за дисципліною «Фінансовий аналіз»	11
10. Вимоги до засобів діагностики, методи та критерії оцінювання навчальних досягнень	12
11. Вимоги до комплексу навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни	12
12. Рекомендована література	12
Додаток А Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК	14
Додаток Б Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання з дисципліни «Фінансовий аналіз» та компетентностей	17
Додаток В Обов'язковий тезаурус	24

1. Вступ

Програмні результати підготовки бакалавра фінансів, банківської справи та страхування визначені в стандарті вищої освіти [3].

В освітньо-професійній програмі Державного ВНЗ «Національний гірничий університет» [1] здійснено розподіл програмних результатів навчання за видами навчальної діяльності здобувача.

Загальна характеристика процесу навчання з дисципліни «Фінансовий аналіз»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Обмеження щодо форм навчання	Немає
Освітня кваліфікація	Бакалавр фінансів, банківської справи та страхування
Опис предметної області дисципліни - фінансовий аналіз	<ul style="list-style-type: none">▪ Об'єкт(и) вивчення та діяльності: принципи і механізми функціонування та вдосконалення фінансового аналізу й фінансової діяльності суб'єктів господарювання, використання їх фінансових ресурсів.▪ Цілі навчання: підготовка фахівців з фінансів, банківської справи та страхування, які здатні розв'язувати складні спеціалізовані завдання і прикладні проблеми у галузі фінансового аналізу діяльності суб'єктів господарювання в професійній діяльності й у процесі навчання, які характеризуються комплексністю та певною невизначеністю умов.▪ Теоретичний зміст предметної області ґрунтується на поняттях, категоріях, теоріях і концепціях фінансової науки, які визначають тенденції і закономірності функціонування й вдосконалення фінансового аналізу й фінансової діяльності суб'єктів господарювання▪ Методи, методики та технології фінансової науки і практики.▪ Інструменти: прикладні інформаційно-аналітичні системи та програмні продукти.
Базові дисципліни	Фінанси підприємств, інвестування, економічний аналіз, економічна безпека діяльності підприємств, оцінка бізнесу та підприємства
Академічні права випускників	Отримання освіти на другому (магістерському) рівні вищої освіти - забезпечуються дисципліни освітньої програми ступеня магістра: фінансовий менеджмент, управління фінансовою санацією та банкрутством підприємств

2. Галузь використання

Робоча програма поширюється на кафедри, яким доручено викладання навчальної дисципліни наказом ректора.

Робоча програма призначена для:

- реалізації компетентнісного підходу при формуванні структури та змісту дисципліни;
- визначення інформаційної бази для формування засобів діагностики;
- внутрішнього та зовнішнього контролю якості підготовки фахівців;
- акредитації освітньої програми за спеціальністю.

Робоча Програма встановлює:

- форму підсумкового контролю;
- базові дисципліни та дисципліни, що забезпечуються;
- результати навчання за дисципліною та їх відповідність компетентностям;
- тематичний план та розподіл обсягу за видами навчальної діяльності
- вимоги до структури і змісту курсової роботи;
- завдання для самостійної роботи здобувача;
- вимоги до засобів діагностики, методи та критерії оцінювання навчальних досягнень;
- вимоги до комплексу навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни;
- основний тезаурус дисципліни.

3. Нормативні посилання

Робоча програма дисципліни «Фінансовий аналіз» розроблена на основі таких нормативних документів:

1. Освітня програма підготовки бакалавра за спеціальністю галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування.» / М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2016. – ____ с.

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти (постанова КМ України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти»).

3. Стандарт вищої освіти першого рівня (бакалавр) галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. – Затверджено і введено в дію наказом МОН України від № .

4. Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий університет» / М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2015. – 38 с.

5. Положення про організацію освітнього процесу за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою. Стандарт вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий університет» / Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2015. – 25 с.

4. Обсяг дисципліни

Загальний обсяг – 4,5 кредити ЄCTS (135 академічних годин).

4 Результати навчання з дисципліни «Фінансовий аналіз» та їх відповідність компетентностям

4.1 Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» згідно з СВО першого рівня (бакалавр) галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансового аналізу діяльності підприємств різних галузей і форм господарювання в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.
Загальні компетентності	<ol style="list-style-type: none">1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.2. Здатність планувати та управляти часом.3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.6. Здатність спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово.7. Здатність працювати в міжнародному контексті.8. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.9. Здатність бути критичним і самокритичним.10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, адаптуватися та діяти у новій ситуації.11. Здатність працювати як у команді, так і автономно.12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).13. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), соціально- відповідально та громадянсько-свідомо.

<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розуміння та здатність до критичного осмислення концептуальних основ фінансової науки, які стосуються фінансового аналізу й узагальнюють засади і закономірності здійснення фінансової діяльності підприємств різних галузей і форм господарювання. 2. Здатність опановувати, усвідомлювати та аналізувати інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). 3. Вміння використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для діагностики фінансового стану підприємств різних галузей і форм господарювання. 4. Здатність використовувати базові знання і практичні навички у сфері регулювання фінансової діяльності підприємств різних галузей і форм господарювання. 5. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення, володіти інформаційними технологіями у сфері фінансового аналізу діяльності підприємств різних галузей і форм господарювання. 6. Здатність складати та аналізувати фінансову й статистичну звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею інформацію. 7. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансової діяльності та діагностики фінансового стану підприємств 8. Здатність формувати та реалізовувати комунікації в сфері фінансів підприємств 9. Здатність обґрунтовувати, приймати професійні рішення в сфері фінансів підприємств, фінансового аналізу та брати відповідальність за них. 10. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів підприємств та фінансового аналізу.
---	---

4.2 Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти в процесі вивчення дисципліни «Фінансовий аналіз», сформульований у термінах результатів навчання

1. Планувати та управляти часом у професійній діяльності.
2. Підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів підприємств та фінансового аналізу.
3. Вміти застосовувати набуті знання у практичній діяльності.
4. Проводити дослідження фінансової діяльності підприємств різних галузей і форм господарювання на рівні бакалавра, зокрема, здійснювати пошук, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.
5. Демонструвати навички письмової та усної загальної та професійної комунікації державною та іноземними мовами.
6. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

7. Проявляти ініціативу та підприємливість, адаптуватися та діяти у новій ситуації.
8. Виконувати професійні функції як самостійно, так і в групі під керівництвом лідера.
9. Вміти пояснювати інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід фахівцям і нефахівцям у фінансовій області.
10. Дотримуватися професійних етичних стандартів.
11. Діяти соціально-відповідально та громадянсько-свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), поваги до різноманіття та міжкультурності.
12. Застосовувати емпатію, вербальні та невербальні інструменти у міжособистісному спілкуванні і демонстрації власних результатів
13. Вміти критично осмислювати концептуальні основи економічної теорії й фінансової науки, які стосуються фінансів підприємств, узагальнюють засади й закономірності функціонування й удосконалення фінансової діяльності підприємств та організації фінансового аналізу .
14. Показати належний рівень знань у сфері фінансів підприємств, розуміння принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансової системи та фінансової діяльності підприємств різних галузей народного господарства, фінансової термінології.
15. Виявляти та аналізувати ключові характеристики фінансової діяльності та фінансового стану підприємств, оцінювати їх взаємозв'язки в межах національної та світової економіки.
16. Застосовувати теоретичні знання та практичні навички для їх використання у сфері регулювання фінансової діяльності підприємств різних галузей і форм господарювання.
17. Визначати функціональні області та взаємозв'язки між суб'єктами фінансових відносин підприємств.
18. Застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення, володіти інформаційними технологіями у сфері фінансового аналізу діяльності підприємств різних галузей і форм господарювання
19. Збирати, аналізувати та пояснювати необхідну інформацію, розраховувати показники фінансової діяльності та фінансового стану підприємств, обґрунтовувати фінансові рішення на основі використання необхідних інструментальних засобів.
20. Обирати та застосовувати економіко-математичні та статистичні методи для фінансового аналізу, прогнозування та оптимізації діяльності підприємств.
21. Демонструвати навички складання фінансової звітності, фінансового аналізу та інтерпретації фінансової, статистичної та пов'язаної інформації.
22. Виконувати контрольні функції у сфері у сфері фінансів підприємств та фінансового аналізу.
23. Формувати та реалізовувати комунікації в сфері фінансів підприємств.
24. Вміти нести відповідальність за результати професійної діяльності у сфері фінансів підприємств та організації фінансового аналізу.
25. Виконувати професійні функції у сфері фінансів підприємств та фінансового аналізу у міжнародному контексті.

5. Форма підсумкового контролю

Екзамен за результатами поточного контролю та виконання комплексної контрольної роботи .

6. Тематичний план та розподіл обсягу за видами навчальних занять

Види, тематика навчальних занять, шифри дисциплінарних результатів навчання	Обсяг, години		
	ауд.	СРС	разом
ЛЕКЦІЇ			
1. Сутність фінансового аналізу, його методи та прийоми	2	4	6
1.1. Сутність і зміст фінансового аналізу			
1.2. Види фінансового аналізу			
1.3. Методи і прийоми фінансового аналізу			
1.4. Основні етапи проведення фінансового аналізу			
1.5. Система показників і факторів у фінансовому аналізі, їх класифікація			
2. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу	2	4	6
2.1. Сутність інформації та ознаки її корисності для фінансового аналізу.			
2.2. Характеристика видів і форм звітності: бухгалтерської, фінансової, статистичної, податкової			
2.3. Міжнародні стандарти фінансової звітності, їх розробка та впровадження			
3. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	2	2	4
3.1 Аналіз динаміки, складу та структури фінансових результатів підприємства			
3.2. Факторний аналіз прибутку та резервів його збільшення			
3.3 Види і оцінка рентабельності, факторний аналіз її показників			
4 Аналіз майнового стану підприємства	2	4	6
4.1 Економічна сутність майна підприємства, його класифікація.			
4.2. Аналіз динаміки, складу та структури майна підприємства. Оцінка основних засобів.			
4.3. Аналіз динаміки, складу та структури оборотних активів. Оцінка ефективності їх використання			
4.4. Аналіз оборотних активів за окремими елементами: виробничих запасів, дебіторської заборгованості, грошових і фінансових активів			
5. Аналіз капіталу підприємства	2	4	6
5.1. Економічна сутність капіталу підприємства, його класифікація. Аналіз динаміки, складу та структури джерел капіталу.			
5.2. Оцінка ефективності використання власного і залученого капіталу.			
5.3. Оцінка вартості капіталу.			
6. Аналіз грошових потоків	2	4	6
6.1. Поняття, види і значення грошових потоків для підприємства			
6.2. Аналіз руху грошових потоків			
6.3. Оцінка ефективності грошових потоків та резервів щодо їх оптимізації			

Види, тематика навчальних занять, шифри дисциплінарних результатів навчання	Обсяг, години		
	ауд.	СРС	разом
7. Аналіз ділової активності підприємства	2	2	4
7.1. Сутність ділової активності підприємства та основні напрями здійснення її аналізу й оцінки			
7.2. Методика здійснення аналізу ділової активності підприємства. Оцінка рівня ефективності використання ресурсів підприємства			
8. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства	2	2	4
8.1. Економічна сутність ліквідності та платоспроможності підприємства			
8.2. Аналіз показників ліквідності та платоспроможності			
9. Аналіз фінансової стабільності та стійкості підприємства	2	4	6
9.1. Сутність фінансової стабільності і стійкості. Чинники, що на них впливають			
9.2. Методика здійснення аналізу фінансової стійкості			
9.3. Оцінка запасу фінансової стійкості			
10. Аналіз інвестиційної діяльності підприємства	-	6	6
10.1. Економічна сутність інвестицій та інвестиційної діяльності			
10.2. Методика оцінки реальних інвестицій			
10.3. Методика оцінки фінансових інвестицій			
11. Аналіз кредитоспроможності підприємства			
11.1. Суть, значення і принципи кредитування	1	2	3
11.2. Методика оцінки кредитоспроможності підприємства			
12. Комплексний фінансовий аналіз			
12.1. Поняття і завдання комплексного фінансового аналізу	1	2	3
12.2. Методика організації комплексного фінансового аналізу			
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ			
1. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	2	6	8
2. Аналіз майнового стану підприємства	4	8	12
3. Аналіз капіталу підприємства	4	8	12
4. Аналіз грошових потоків	2	6	8
5. Аналіз ділової активності підприємства			
6. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства	2	8	10
7. Аналіз фінансової стабільності та стійкості	4	8	12
8. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства	2	7	9
РАЗОМ	44	91	135
Лекції	20	40	60
Практичні заняття	20	51	71
Контрольні заходи	4		4

7. Вимоги до індивідуальних завдань

10.1. Курсова робота « Аналіз фінансового стану підприємства»

Мета курсової роботи:

1) узагальнення компетентностей, набутих за час навчання, шляхом комплексного виконання конкретного фахового завдання.

2) розвиток здатності до застосування знань, засвоєних при вивченні дисципліни «Фінансовий аналіз», для розробки конкретних проектних рішень щодо вдосконалення фінансової діяльності та покращення фінансового стану підприємства;

3) набуття навичок виконання аналітичних розрахунків показників фінансового стану підприємства.

З огляду на визначенні в завданні виробничі умови в курсовому проекті належить здійснити такі операції:

1) зібрати необхідну інформацію для проведення аналізу фінансового стану підприємства;

2) проаналізувати фінансовий стан підприємства, для чого:

- ♦ виконати розрахунки показників фінансового стану із застосуванням сучасних економіко-математичних та статистичних методів відповідно до чинних методик;

- ♦ оцінити зміну показників фінансового стану підприємства в динаміці (не менше 3 звітних періодів);

- ♦ зробити висновки за розрахунками;

- ♦ обґрунтовувати фінансові рішення щодо покращення фінансового стану підприємства на основі використання необхідних інструментальних засобів.

Окрім виконання перелічених робіт, студент без використання джерел інформації має продемонструвати компетентність в таких питаннях:

- ♦ складання фінансової звітності, аналіз та інтерпретація фінансової, статистичної та пов'язаної інформації;

- ♦ застосування сучасного інформаційного та програмного забезпечення, володіння інформаційними технологіями у сфері фінансового аналізу;

- ♦ аналіз та оцінювання ключових характеристик фінансової діяльності й фінансового стану підприємств в межах національної і світової економіки;

- ♦ аналітичні залежності, що характеризують взаємозв'язок показників фінансового стану, використання яких дозволить оптимізувати фінансову діяльність та забезпечити задані параметри фінансового стану підприємства.

8. Завдання для самостійної роботи здобувача

Основні завдання для самостійної роботи:

1) попереднє опрацювання інформаційного забезпечення за кожним модулем (темою);

2) підготовка до поточного контролю - розв'язання завдань самоконтролю за кожною темою;

3) виконання тематики науково-дослідної роботи;

4) виконання курсової роботи;

4) підготовка до підсумкового контролю.

9. Рекомендована тематика науково-дослідної роботи зі студентами за дисципліною «Фінансовий аналіз»

1. Вдосконалення механізму оцінки фінансового стану підприємства в умовах трансформації національної економіки.

2. Проблеми оцінювання фінансового стану промислових підприємств України для забезпечення ефективного процесу проактивного управління.
3. Фінансовий аналіз як складова аналізу господарської діяльності підприємства та напрями його вдосконалення .
4. Забезпечення фінансової стійкості підприємств в умовах трансформації національної економіки.
5. Вдосконалення методики комплексно оцінювання фінансового стану підприємств в сучасних умовах.

10. Вимоги до засобів діагностики, критерії та процедури оцінювання навчальних досягнень

Інформаційною базою для формування засобів діагностики (тестів відкритого чи закритого типу) є система компетентностей, що передбачена даною програмою.

Вимоги до засобів діагностики, критерії та процедури оцінювання навчальних досягнень формуються згідно з Положенням про організацію атестації здобувачів вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий університет», Положенням про організацію освітнього процесу за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою. Стандарт вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий університет» / Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2015. – 25 с.

11. Вимоги до комплексу навчально-методичного забезпечення дисципліни

Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, має бути розташований на сайті кафедри економічного аналізу і фінансів та повинен містити [2]:

- 1) робочу програму дисципліни;
- 2) навчальний контент (інформаційне забезпечення лекцій);
- 3) методичне забезпечення практичних занять;
4. матеріали методичного забезпечення самостійної роботи студента щодо:
 - 4.1. попереднього опрацювання інформаційного забезпечення за кожним модулем (темою);
 - 5.2) розв'язання завдань самоконтролю за кожною темою
 - 5.3) виконання індивідуального розрахункового завдання;
 - 5.4) підготовки до захисту індивідуального розрахункового завдання;
 - 5.5) підготовки до підсумкового контролю;
 - 6) завдання для поточного та підсумкового контролю рівня сформованості дисциплінарних компетентностей;
 - 7) завдання для комплексної контрольної роботи;
 - 8) завдання для післяатестаційного моніторингу рівня сформованості дисциплінарних компетентностей.

12. Рекомендована література

12.1. Основна

1. Мних Є.В. Фінансовий аналіз : підручник / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 536 с.
2. Соляник Л.Г. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів з дисципліни «Фінансовий аналіз» /Л.Г. Соляник ; Нац. гірн. ун-т, каф. економічного аналізу і фінансів. – Д. : НГУ, 2016. – с.
3. Соляник Л.Г. Фінансовий аналіз. Методичні рекомендації з виконання курсової роботи » /Л.Г. Соляник ; Нац. гірн. ун-т, каф. економічного аналізу і фінансів. – Д. : НГУ, 2016. – 24 с.

12.2 Нормативно-правові акти

1. Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації: Наказ Міністерства фінансів України, ФДМУ від 26.01.2001р. №49/121.

2. Про затвердження методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки: Наказ Міністерства фінансів України від 14.02.2006 р. №170.

3. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства: Наказ Міністерства економіки України від 19.01.2006 р. № 14.

12.3. Допоміжна

1. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. /Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. - К.:КНЕУ, 2005. -592 с.

2. Економічний аналіз: Навч. посібник / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбатов; За ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. — К.: КНЕУ, 2001. — 540 с.

Додаток А

Таблиця А1

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	+			
Здатність планувати та управляти		+		+
Здатність вчитися і оволодівати				+
Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, здатність до пошуку, оброблення та аналізу		+		
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.		+		
Здатність спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово.			+	
Здатність працювати в міжнародному контексті.			+	
Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.		+		
Здатність бути критичним і самокритичним.		+		
Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, адаптуватися та діяти у новій		+		
Здатність працювати як у команді, так і автономно.			+	
Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).			+	
Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), соціально відповідально та громадянсько- свідомо.				+

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності				
Розуміння та здатність до критичного осмислення концептуальних основ фінансової науки, які стосуються фінансового аналізу й узагальнюють засади і закономірності здійснення фінансової діяльності суб'єктів господарювання й узагальнюють засади і закономірності здійснення фінансової діяльності підприємств різних галузей і форм господарювання.	+	+		
Здатність опанувати та усвідомлювати інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання,).	+			
Вміння використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для діагностики фінансового стану підприємств різних галузей і форм господарювання.		+		
Здатність використовувати базові знання і практичні навички у сфері регулювання фінансової діяльності підприємств різних галузей і форм господарювання.		+		
Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення, володіти інформаційними технологіями у сфері фінансів, банківської справи та страхування.			+	

Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення, володіти інформаційними технологіями у сфері фінансового аналізу діяльності підприємств різних галузей і форм господарювання.		+		
Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансової діяльності та діагностики фінансового стану підприємств		+		
Здатність формувати та реалізовувати комунікації в сфері фінансів підприємств			+	
Здатність обґрунтовувати, приймати професійні рішення в сфері фінансів підприємств, фінансового аналізу та брати відповідальність за них.				+
Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів підприємств та фінансового аналізу.				+

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання з дисципліни «Фінансовий аналіз» та компетентностей

Програмні результати навчання	Інтегральна компетентність	Компетентності																					
		Загальні компетентності													Спеціальні (фахові) компетентності								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Планувати та управляти часом у професійній діяльності.	+		+																				
Підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів підприємств та фінансового аналізу	+			+																			+
Проводити дослідження фінансової діяльності підприємств різних галузей і форм господарювання на рівні бакалавра, зокрема, здійснювати пошук, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел. з різних джерел.	+					+																	
Демонструвати навички письмової та усної загальної та професійної комунікації державною та іноземними мовами.	+						+																

Програмні результати навчання	Інтегральна компетентність	Компетентності																						
		Загальні компетентності													Спеціальні (фахові) компетентності									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
вербальні та невербальні інструменти у міжособистісному спілкуванні і демонстрації власних результатів.																								
Вміти критично осмислювати концептуальні основи економічної теорії й фінансової науки, які стосуються фінансового аналізу, узагальнюють засади й закономірності функціонування й удосконалення фінансової діяльності підприємств та організації фінансового аналізу .	+																							
Показати належний рівень знань у сфері фінансів підприємств і фінансового аналізу, розуміння принципів проведення фінансового аналізу, особливостей функціонування фінансової системи та фінансової діяльності підприємств, фінансової термінології.	+																							

Вміти нести відповідальність за результати професійної діяльності у сфері фінансової діяльності підприємств та організації фінансового аналізу.	+																							
Виконувати професійні функції у сфері організації фінансів підприємств та фінансового аналізу у міжнародному контексті	+						+																	

Додаток В

Обов'язковий тезаурус

Активи – ресурси, контрольовані підприємством в результаті минулих подій, використання яких, як очікується, призведе до отримання економічних вигод у майбутньому.

Амортизація – систематичний розподіл вартості, що амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання (експлуатації).

Баланс – звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал.

Безнадійна дебіторська заборгованість – поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якою минув строк позовної давності.

Бухгалтерська звітність – звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб певних користувачів.

Вилучений капітал — фактична собівартість акцій власної емісії або часток, викуплених акціонерним товариством у його учасників; передача майна державними (казенними) та комунальними підприємствами (у балансі наводиться в дужках та вираховується при визначенні підсумку власного капіталу).

Витрати – зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу за рахунок його вилучення або розподілення власниками).

Власний капітал – частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань.

Власні оборотні кошти (власний оборотний капітал, робочий капітал, функціонуючий капітал) — це сума власного капіталу, вкладена в оборотні активи. Розраховується двома способами: 1) різниця суми власного капіталу, довгострокових зобов'язань і необоротних активів; 2) різниця оборотних активів і поточних зобов'язань.

Грошові кошти – готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання.

Дебітори – юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів.

Дебіторська заборгованість – сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату.

Дивіденди – частина чистого прибутку, розподілена між учасниками (власниками), відповідно до частки їх участі у власному капіталі підприємства.

Довгострокова дебіторська заборгованість – сума дебіторської заборгованості, яка не виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу.

Довгострокові зобов'язання – всі зобов'язання, які не є поточними зобов'язаннями.

Доходи – збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників).

Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) — загальна сума надходжень від продажу за результатами операційної діяльності без вирахування наданих знижок, повернення проданих товарів, непрямих податків

Еквіваленти грошових коштів – короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошових коштів і які характеризуються незначним ризиком зміни їх вартості.

Елемент витрат – сукупність економічно однорідних витрат.

Ефективна ставка відсотка – ставка відсотка, що визначається діленням суми річного відсотка та дисконту (або різниці річного відсотка та премії) на середню величину собівартості інвестиції (або зобов'язання) та вартості її погашення.

Забезпечення – зобов'язання з невизначеними сумою або часом погашення на дату балансу.

Збиток – перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати.

Звичайна діяльність – будь-яка основна діяльність підприємства, а також операції, що її забезпечують або виникають внаслідок її проведення.

Звіт про власний капітал – звіт, який відображає зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду.

Звіт про рух грошових коштів – звіт, який відображає надходження і видаток грошових коштів у результаті діяльності підприємства у звітному періоді.

Звіт про фінансові результати – звіт про доходи, витрати і фінансові результати діяльності підприємства.

Знос необоротних активів – сума амортизації об'єкта необоротних активів з початку їх корисного використання

Зобов'язання – заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють в собі економічні вигоди.

Користувачі звітності – фізичні та юридичні особи, що потребують інформації про діяльність підприємства для прийняття рішень.

Ліквідаційна вартість – сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації), за вирахуванням витрат, пов'язаних з продажем (ліквідацією).

Нематеріальний актив – немонетарний актив, який не має матеріальної форми, може бути ідентифікований та утримується підприємством з метою використання протягом періоду більше одного року (або одного операційного циклу, якщо він перевищує один рік) для виробництва, торгівлі, в адміністративних цілях чи надання в оренду іншим особам.

Немонетарні активи – всі активи, крім грошових коштів, їх еквівалентів та дебіторської заборгованості у фіксованій (або визначеній) сумі грошей.

Необоротні активи – всі активи, що не є оборотними.

Неплатоспроможність підприємства – нездатність підприємства на даний момент (момент складання балансу) погасити свої коротко строкові зобов'язання. *Непрямі витрати* – витрати, що не можуть бути віднесені безпосередньо до конкретного об'єкта витрат економічно доцільним шляхом.

Облікова політика – сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності.

Обліковий прибуток (збиток) – сума прибутку (збитку) до оподаткування, визначена в бухгалтерському обліку і відображена у Звіті про фінансові результати за звітний період.

Оборотні активи – грошові кошти та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

Операційна діяльність – основна діяльність підприємства, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю.

Операційний цикл – проміжок часу між придбанням запасів для здійснення діяльності та отриманням коштів від реалізації виробленої з них продукції або товарів і послуг.

Основна діяльність – операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства і забезпечують основну частку його доходу.

Основні засоби – матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).

Первісна вартість – історична (фактична) собівартість необоротних активів у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) необоротних активів.

Поточна дебіторська заборгованість – сума дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

Поточний податок на прибуток – сума податку на прибуток, визначена у звітному періоді відповідно до податкового законодавства.

Поточні зобов'язання – зобов'язання, які будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу.

Порівняльний аналітичний баланс дозволяє звести докупи і класифікувати розрахунки, які проводить аналітик при ознайомленні з балансом

Прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати.

Примітки до фінансових звітів – сукупність показників і пояснень, яка забезпечує деталізацію і обґрунтованість статей фінансових звітів, а також інша інформація, розкриття якої передбачено відповідними положеннями (стандартами).

Ринкова вартість фінансової інвестиції – сума, яку можна отримати від продажу фінансової інвестиції на активному ринку.

Роялті – платежі за використання нематеріальних активів підприємства (патентів, торговельних марок, авторського права, програмних продуктів тощо).

Рух грошових коштів – надходження і вибуття грошових коштів та їхніх еквівалентів.

Середньорічна кількість простих акцій – середньозважена кількість простих акцій, які перебували в обігу протягом звітного року.

Скоригований чистий прибуток (збиток) – чистий прибуток (збиток) після вирахування дивідендів на привілейовані акції, скоригований на вплив розбавляючих простих акцій.

Скоригована середньорічна кількість простих акцій – середньорічна кількість простих акцій в обігу, скоригована на кількість потенційних простих акцій.

Спільна діяльність – господарська діяльність зі створенням або без створення юридичної особи, яка є об'єктом спільного контролю двох або більше сторін відповідно до письмової угоди між ними.

Статутний капітал – капітал, величина якого зафіксована в статуті підприємства (акціонерного товариства). Утворюється з коштів, отриманих підприємством (акціонерним товариством) у результаті продажу акцій.

Стаття – елемент фінансового звіту, який відповідає критеріям, установленим цим Положенням (стандартом).

Строк корисного використання (експлуатації) – очікуваний період часу, протягом якого необоротні активи будуть використовуватися підприємством або з їх використанням буде виготовлено (виконано) очікуваний підприємством обсяг продукції (робіт, послуг).

Теперішня вартість – дисконтована сума майбутніх платежів (за вирахуванням суми очікуваного відшкодування), яка, як очікується, буде необхідна для погашення зобов'язання в процесі звичайної діяльності підприємства.

Точка беззбитковості — обсяг виробництва і продажу продукції (робіт, послуг) при якому валовий дохід дорівнює валовим витратам. *Транспортний запас* — надходження матеріалів в дорозі; визначається як різниця між часом руху матеріалів від постачальника до споживача.

Фінансова діяльність — діяльність, яка призводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталу підприємства.

Фінансова звітність — бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період.

Навчальне видання

Соляник Людмила Григорівна

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Фінансовий аналіз»
для бакалаврів галузі знань 07 «Управління і адміністрування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Видано
у Державному вищому навчальному закладі
«Національний гірничий університет».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № від
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19.

Оприлюднено
на сайті Державного вищого навчального закладу «Національний гірничий
університет» за адресою
http://www.nmu.org.ua/ua/content/infrastructure/structural_divisions/science_met_centri/skladovi-normativnoi-bazi-v-sferi-osviti-ngu/index.php